

दुहुँ गाउँपालिका

दुहुँ राजपत्र

खण्ड - ६

संख्या - २

मिति: २०७९।०६।१८

भाग - २

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति

२०७९।०६।१२

दुहुँ गाउँपालिकाको नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रम कार्यविधि - २०७९

प्रस्तावना

दुहुँ गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयमा बालमैत्री तथा सिकाइमैत्री वातावरण सिर्जना गरी विद्यालयको दिगो विकास गर्दै विद्यालयलाई विद्यार्थीहरूको पहिलो रोजाइको र शैक्षिक गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न तथा बालबालिकाहरूको उच्चतम सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्न, विद्यालयको शैक्षिक, भौतिक तथा प्रशासनिक व्यवस्थापनलाई चुस्तदुरुस्त बनाउँदै सामुदायिक विद्यालयबिच स्वच्छ प्रतिस्पर्धात्मक भावनाको विकास गराई विद्यालयको शैक्षिक भौतिक उपलब्धि अभिवृद्धि गरि विद्यालयलाई सिकाइको मुख्य केन्द्रबिन्दुको रूपमा विकास गर्नका लागि नमूना विद्यालय विकास गर्न वाञ्छनीय भएकोले, गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

१. सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ : यो कार्यविधिको नाम 'नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रम कार्यविधि- २०७९' रहेको छ । यो कार्यविधि तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

- (क) "विद्यालय" भन्नाले दुहुँ गाउँपालिका अन्तर्गत सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालय सम्झनुपर्दछ ।
- (ख) "व्यवस्थापन समिति" भन्नाले सामुदायिक विद्यालयको सञ्चालन, रेखदेख तथा व्यवस्थापनको लागि गठित विद्यालय व्यवस्थापन समिति भन्ने सम्झनुपर्दछ ।
- (ग) "सामुदायिक विद्यालय" भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित रूपमा अनुदान पाउने गरी अनुमति वा स्वीकृत प्राप्त विद्यालय सम्झनुपर्दछ ।
- (घ) "गाउँपालिका" भन्नाले दुहुँ गाउँपालिका सम्झनुपर्दछ ।
- (ङ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले गाउँपालिकाको प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्दछ । (च) शिक्षा शाखा : शिक्षा शाखा भन्नाले दुहुँ गाउँपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा सम्झनुपर्दछ ।
- (छ) "शिक्षा अधिकृत" भन्नाले शिक्षा शाखाको काम गर्न तोकिएको शाखा प्रमुखलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (ज) "प्रधानाध्यापक" भन्नाले गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयको प्रधानाध्यापकलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (झ) "नमूना विद्यालय" भन्नाले बालबालिकाहरुमा भएको अन्तर्निहित क्षमता प्रस्फुटन गर्दै बालमैत्री तथा सिकाइमैत्री वातावरणमा जीवोपयोगी ज्ञान, सिप तथा धारणाको विकास गराउने सक्ने अनुकरणीय विद्यालय सम्झनुपर्दछ ।
३. उद्देश्य यस कार्यक्रमको उद्देश्य विद्यालयमा बालमैत्री तथा सिकाइमैत्री वातावरण सिर्जना गरी बालबालिकाहरुको सर्वाङ्गीण विकासमा सहयोग पुऱ्याउनु हुनेछ ।

४. स्वीकृत बजेट: यस कार्यक्रम सञ्चालनको लागि गाउँपालिकाबाट रुपैया एक लाख विनियोजन गरिएको छ ।

५. अनुदान उपलब्ध गराउने विधि

- (१) शिक्षा शाखाले यस कार्यक्रमको लागि निर्धारित आधारहरु सहित कम्तीमा १५ दिनको सूचना प्रकाशित गरी सम्पूर्ण विद्यालयहरुलाई जानकारी गराउने छ ।
- (२) सामुदायिक विद्यालयहरुले व्यवस्थापन समितिको निर्णय, सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस सहित विस्तृत विवरण सहितको प्रस्ताव अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा तयार पारी शिक्षा शाखामा पेश गर्नुपर्ने छ ।
- (३) शिक्षा शाखाले आवश्यक कागजात सहित सबै विद्यालयहरुको प्रस्ताव सिफारिस सहित अनुसूची २ बमोजिमको छनोट समितिमा पठाउनुपर्ने छ ।
- (४) छनोट समितिले अनुसूची ३ बमोजिमको आधारमा प्रस्तावहरुको छनोट गरी अनुदान प्रदान गर्ने निर्णय गर्ने छ ।
- (५) शिक्षा शाखाले छनोट भएको विद्यालयको जानकारी सम्बन्धित विद्यालयलाई जानकारी गराउने छ ।
- (६) छनोट भएका विद्यालयलाई निर्धारित अनुदान रकम कार्य प्रगति मूल्याङ्कनका आधारमा गाउँपालिकाले विद्यालयको खातामा एकमुष्ट भुक्तानी गर्नेछ ।
- (७) विद्यालयले शिक्षा शाखासँग अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा कार्यक्रम सम्झौता गरी कार्यान्वयन गर्ने र कार्य सम्झौता गरेको मितिले बढीमा १५ दिनभित्र कार्य आरम्भ गरी सोको जानकारी शिक्षा शाखालाई दिनुपर्नेछ ।
- (८) शिक्षा शाखाले अनुगमन मूल्याङ्कन गरी अनुसूची ५ को ढाँचामा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी एक प्रति विद्यालयमा र एक प्रति गाउँपालिकामा दिनुपर्ने छ ।
- (९) प्राप्त बजेटको लेखापरीक्षण गर्ने दायित्व विद्यालयको हुनेछ, साथै कार्यक्रमको लेखाङ्कन, पारदर्शिता, औचित्यता, प्रतिवेदन तथा अनुगमनमा शिक्षा शाखालाई विद्यालयले पूर्ण सहयोग गर्नुपर्ने छ । यसरी सहयोग गर्नु विद्यालयको कर्तव्य हुनेछ ।
- (१०) नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रम अनुदान प्राप्त गरेको विद्यालयको कम्तीमा ३ वर्ष यो कार्यक्रम पुनः प्राप्त गर्ने छैन ।

६. कार्यक्रमको अनुगमन : कार्यक्रमको अनुगमन शिक्षा शाखाबाट अनुसूची ६ को ढाँचामा गरिनेछ ।

७. पेश गर्नुपर्ने कागजातहरू : रकम भुक्तानीका लागि विद्यालयले निम्नानुसारका कागजातहरू पेश गर्नुपर्ने छ :

(क) खर्चका बिल भरपाइहरू

(ख) कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

(ग) कार्यक्रमका फोटाहरू

(घ) व्यवस्थापन समितिको निर्णय

(ङ) सम्बन्धित वडाको सिफारिस

(च) आर्थिक प्रशासन सञ्चालन निर्देशिका अनुसारका अन्य कागजातहरू ।

८. बाधा अड्काउ फुकाउ : यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा गाउँपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्ने छ ।

९. संशोधन : यस कार्यविधिमा गाउँपालिकाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्ने छ । तर दफा ५ को उपदफा १० संशोधन हुने छैन ।

अनुसूची १

दफा ५को उपदफा २ सँग सम्बन्धित कार्यक्रम प्रस्तावको ढाँचा

श्री शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा दुहुँ गाउँपालिका,
हिकिला, दार्चुला ।

विषय : नमूना विद्यालय विकास सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा त्यहाँ गाउँपालिकाको आ.व. ....को वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रम अनुसार नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रमका लागि निम्न सर्त र पूर्वाधार सहित छनोटका लागि निम्नानुसारको विवरण राखी यो आवेदन पेश गरेको व्यहोरा अनुरोध छ ।

१. विद्यालयको विवरण नाम :

ठेगाना :

प्रधानाध्यापकको नाम :

मोवाइल नं. :

२. विद्यार्थी सङ्ख्या

कक्षा	ECD	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	जम्मा	कैफियत
छात्र															
छात्रा															
जम्मा															

३. शिक्षक दरबन्दी

तह	स्वीकृत दरबन्दी	राहत	अनुदान	सहजकर्ता	कुल जम्मा
बालबिकास					
आधारभूत (१-५)					
आधारभूत (६-८)					
माध्यमिक (९-१०)					
माध्यमिक (११-१२)					

४ विषयगत शिक्षक/कर्मचारी विवरण

क्र स	शिक्षकको नाम	योग्यता	तह	अध्यापन गर्ने विषय	प्रकार स्थायी/अस्थायी/राहत/निजी	तालिम सेवा वर्ष

५. विद्यालयको भौतिक अवस्था

विद्यालयको भवन सङ्ख्या :

पक्की भवन :

जम्मा कोठा :

कच्ची भवन :

जम्मा कोठा :

फर्निचर व्यवस्थापनको अवस्था :

बालविकास कक्षाका लागि सिकाइ सामग्रीको व्यवस्था :

खेलमैदानको विवरण : लम्बाइ चौडाइ

कम्पाउन्डिङ भएको वा नभएको :

खानेपानीको अवस्था र धारा सङ्ख्या :

शिक्षण सामग्रीको अवस्था : पर्याप्त/सामान्य/न्यून

शौचालय विवरण :

पुस्तकालय :

विद्युत तथा सौर्य उर्जा :

इन्टरनेटको पहुँच :

विज्ञान प्रयोगशालाको अवस्था :

कम्प्युटर ल्यावको अवस्था :

६. नतिजा विवरण

शैक्षिक सत्र	कक्षा	सहभागी विद्यार्थी सङ्ख्या	उत्तीर्ण सङ्ख्या	३.२ जी.पी.ए. भन्दा बढी ल्याएका विद्यार्थी सङ्ख्या
	५			
	८			
	१०			
	१२			

७. कार्यक्रमको सङ्क्षिप्त विवरण कार्यक्रमको नाम :

नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम आवश्यक रकम : १,००,०००।-

निकास हुने बैंकको नाम :

खाता नं. :

कार्य सम्पन्न गर्न लाग्ने अवधि :

कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य :

अपेक्षित उपलब्धि :

कार्य सम्पन्न गर्न गरिने मुख्य कार्यकलापहरु :

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

८. नमुना विद्यालयका पूर्वाधार र स्वरूप

शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधार, योग्यता पुगेको तालिम प्राप्त शिक्षकहरुबाट पठनपाठन, शिक्षणमा शिक्षण सामग्री र सुचना प्रविधिको प्रयोग, समावेशी सिद्धान्त अनुकूल प्रभावकारी सिकाइ सञ्चालन, विद्यालयमा नवीनतम शैक्षणिक प्रविधिको प्रयोग, पुस्तकालय र विज्ञान प्रयोगशालाको अवस्था, खेलकुद र सहकार्यकलाप सञ्चालनको अवस्था, बालमैत्री तथा सिकाइमैत्री वातावरण, विद्यार्थीको स्तर अनुसारका फर्निचरको व्यवस्था, खेल्ने मैदान र बगैचा शिक्षक विद्यार्थी आचारसंहिताको कार्यान्वयन विद्यालय, अभिभावक र व्यवस्थापन समितिबिचको अन्तरक्रिया, सिकाइमैत्री तथा बालमैत्री वातावरण निर्माण गर्ने कार्ययोजना, विद्यालयमा शिक्षण सामग्री निर्माण र प्रयोग तथा भण्डारण, शिक्षकहरूसँग कार्यसम्पादन करार शिक्षकहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रम।

प्रस्ताव पेश गर्ने विद्यालयको तर्फबाट

प्रधानाध्यापकको नाम :

वि.व्य.स. अध्यक्षको नाम :

हस्ताक्षर :

हस्ताक्षर :

मिति :

मिति :

विद्यालयको छाप :

अनुसूची २

दफा ५ को उपदफा ३ सँग सम्बन्धित

"कार्यक्रम छनोट समिति" शिक्षा शाखामा प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरूको छनोट तथा सिफारिस गर्ने प्रयोजनको लागि गाउँपालिकामा निम्न बमोजिमको एक समिति रहने छ :

- (क) अध्यक्ष, दुहुँ गाउँपालिका - संयोजक
 (ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
 (ग) शिक्षा शाखा प्रमुख - सदस्य

- छनोट समितिमा संयोजकले आवश्यकता अनुसार बढीमा दुईजना थप विज्ञहरू आमन्त्रण गर्न सक्ने छ ।
- छनोट समितिले प्राप्त भएका प्रस्तावहरूलाई तोकिए बमोजिमको मूल्याङ्कन निर्देशिकाका आधारमा छनोट गरी स्वीकृतिका लागि गाउँ कार्यपालिकामा पेश गर्नेछ ।
- स्वीकृत भएको प्रस्ताव सम्बन्धित विद्यालयलाई शिक्षा शाखा मार्फत जानकारी गराउनुपर्ने छ ।
- छनोट समितिको बैठकको कार्यविधि समिति आफैँले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची ३

दफा ५ को उपदफा ४ सँग सम्बन्धित

नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयहरूको प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरू

क्र. स.	सूचक	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	कैफियत
१	शिक्षक दरबन्दी			
२	विद्यार्थी सङ्ख्या			
३	शिक्षण सिकाइ सामग्रीको पर्याप्तता			
४	कक्षाकोठा व्यवस्थापन			
५	शैक्षिक उपलब्धि(कक्षा ५, ८, १०)			
६	विद्यालयको पक्की भवन.			
७	शौचालय			
८	पुस्तकालय			
९	विज्ञान प्रयोगशाला			
१०	शिक्षक विद्यार्थी आचारसंहिता निर्माण र कार्यान्वयन			
११	खेलकुद र सहकार्यकलाप सञ्चालन			
	जम्मा			

नोट : नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रममा छनोट हुनका लागि कुल पूर्णाङ्कमा न्यूनतम पचास प्रतिशत अङ्क हासिल गरेको हुनुपर्नेछ ।

अनुसूची ४

दफा ५ को उपदफा ७ सँग सम्बन्धित

कार्यक्रम सम्झौताको ढाँचा

दुहुँ गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय (पहिलो पक्ष) र श्री ..... विद्यालय (दोस्रो पक्ष) बिच मिति ..... मा नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रमको सम्झौता पत्र

प्रथम पक्षले पालना गर्नुपर्ने सर्तहरू

१. गाउँपालिकाले आ.व. .../... को यस गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रमको लागि

प्राप्त भएको रुपैया एक लाख दोस्रो पक्षको बैंक खातामा एकमुष्ट निकास गराउने छ ।

२. प्रथम पक्षले यस कार्यक्रमको विषयमा दोस्रो पक्षलाई आवश्यक जानकारी, सुझाव तथा निर्देशन दिन सक्ने छ ।

३. प्रथम पक्षले कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गरी कमजोरी देखिएमा सुधारका लागि निश्चित समय तोकी पुनः कार्य गर्न लगाउन सक्ने छ ।

४. दोस्रो पक्षले सम्झौता बमोजिमको कार्य नगरको देखिएमा प्रथम पक्षले जुनसुकै बेला सम्झौता रद्द गर्न सक्नेछ ।

५. तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न नभएमा दोस्रो पक्षलाई कार्य सम्पादन समयमा नै हुन नसक्नुका कारणहरु सोधी आवश्यक कदम चाल्न सक्ने छ ।

दोस्रो पक्षले पालना गर्नुपर्ने सर्तहरु

१. सम्झौता भएको मितिले १५ दिन भित्रमा नै कार्य प्रारम्भ गर्नुपर्ने छ र सोको जानकारी पहिलो पक्षलाई दिनुपर्ने छ ।

२. सम्झौता भएको मितिले ३ महिनाभित्र कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने छ ।

३. कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्रचलित आर्थिक ऐन तथा सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावली अनुसार हुनुपर्ने छ ।

४. प्रथम पक्षले दिएको सुझाव तथा निर्देशनलाई कार्यक्रम सञ्चालनमा समावेश गर्दै जानुपर्ने छ ।

५. प्रथम पक्षलाई दोस्रो पक्षले खर्चको फाँटबारी सहित कामको प्रगति प्रतिवेदन बुझाउने छ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम :

प्र अ को नाम

पद :

दस्तखत :

दस्तखत :

अध्यक्षको नाम

मिति :

दस्तखत

मिति:

कार्यालयको छाप

अनुसूची ५

दफा ५ को उपदफा ८ सँग सम्बन्धित

कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ढाँचा

विद्यालयको नाम :

कार्यक्रमको नाम :

लागत अनुमानको कुल रकम :

काम सुरु भएको मिति :

काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति :

काम सम्पन्न भएको मिति :

क्र स	कामको विवरण	परिणाम	दर	जम्मा

स्वीकृत रकम अनुसार डिजाइन, कार्ययोजना तथा स्पेसिफिकेसन बमोजिम काम भएको छ भनी

प्रमाणित गर्ने:

पद:

नाम:

दस्तखत:

मिति:

कार्यालयको छाप:

प्राविधिक:

प्रधानाध्यापक:

शिक्षा अधिकृत:

व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष:

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत:

अनुसूची ६

दफा ६ सँग सम्बन्धित कार्यक्रम अनुगमन फाराम नमुना

१. कार्यक्रमको नाम :

२. कार्यान्वयन गर्ने विद्यालय :

४. गाउँपालिकाबाट प्राप्त रकम :

६. कार्यक्रम सुरु मिति :

८. कार्यक्रमको प्रगति विवरण :

९. सुझावहरु :

१०. अनुगमन कर्ताको राय :

११. प्रअको राय :

१२. विद्यालयको तर्फबाट

प्रअको नाम :

मिति :

१३. अनुगमनकर्ताको नाम :

हस्ताक्षर

हस्ताक्षर

विद्यालयको छाप :

मिति :

३. विद्यालयको ठेगाना :

५. बजेट उपलब्ध गराइएको मिति :

७. कार्यक्रम सम्पन्न मिति :

आज्ञाले,

भूपेन्द्रसिंह बडाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत